

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ד באלול תשע"ד

בס"ד

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

חגיגה - י"א

1. שנינו: 'נגעים מקרא מרובה והלכות מועטות, אהליות מקרא מועט והלכות מרובות'. מה הנפקא מינה בזה? אם תסתפק בענין בנגעים, עיין במקרא. ואם תסתפק בענין באהליות, עיין במתניתין.
 2. 'הדינין העבודות הטהרות הטומאות ועריות יש להן על מה שישמכו' משמע שיש רק סמך. ואע"פ שהם מפורשים, הכוונה לדינים מסוימים. אלו הן דינין - הכוונה לדינין של רבי: "ונגפו אשה הרה ... נפש תחת נפש" הכוונה לממונ, ומקורו בגזירה שוה 'נתינה נתינה' והיינו סמך ולא מפורש. עבודות - הכוונה להלכות הדם שנחשבת 'עבודה' והמקור מכך שהתורה הזכירה 'קבלת הדם' בלשון הולכה. טהרות - הכוונה לשיעור מקוה: "את כל בשרו" מים שכל גופו עולה בהן - אמה על אמה ברום 3 אמות ושיעורו חכמים: 40 סאה. טומאות - הכוונה לשיעור המטמא בשרץ - שנאמר "מהם" ונאמר "בהם" ופירשו עד שיגע ב'מקצתו שהוא ככולו' שיערו חכמים בכעדשה, שכן החומט תחלת יצירתו בגודל עדשה, ולרבי יוסי בר' יהודה - כזנב הלטאה שממשיך לפרכס ונחשב חי. עריות - הכוונה לדין בתו מאנוסתו, שאסורה לו מגזירה שווה 'הנה הנה' ונענשים בשריפה מג"ש 'זימה זימה'. הן והן גופי תורה: הן הדינים הנלמדים במסורת והן אלו שיש להם סמך.
 3. מתני' אין דורשין בעריות בשלשה. מה הטעם? אין לומר משום הפסוק "איש איש" שתים "שאר בשרו" אחד - לא תקרבו לגלות ערוה, לדרוש בענייני עריות. שא"כ אף ב"איש איש כי יקלל אלקיו" או "איש איש אשר יתן מזרעו למולך" גם נדרוש שדווקא שתים? אלא כוונת "איש איש" לרבות נכרים שמוזהרין בכל אלו כישראל. ואין לומר משום הפסוק "ושמרתם" שתים "את משמרת" אחד ובהמשך הפסוק "לבלתי עשות מחקות התועבות" שא"כ אף ב"ושמרתם את השבת" "ושמרתם את המצות" "ושמרתם את משמרת הקדש" גם נדרוש שדווקא בשתים? אלא אמר רב אשי - אין דורשין באותם איסורי עריות שאינם מפורשים, בשלשה. והטעם: כשתים יושבים לפני רבם, אחד שקיל וטרי עם רבו, והשני מטה אוזנו לדבריהם, אבל בשלשה כשאחד שקיל וטרי עם רבו, השתים שקלו וטרו ביניהם ולא שמעו דברי רבם ויבואו להתיר איסור.
 4. רק בעריות חוששים שיבא להתיר ולא בכל התורה - כיון ש'גזל ועריות נפשו מחמדתן ומתאוה להם' מדוע א"כ לא חששו אף בגזל? דווקא עריות אפילו כשאין הערוה לפניו, מרובה יצרו, אבל גזל שאינו בפניו לא מרובה יצרו ויברר היטב ההלכה.
 5. לא ידרוש במעשה בראשית לפני שנים. מנין? "כי שאל נא לימים ראשונים" יחיד שואל ואין שנים שואלין. ובהמשך הברייתא: יכול ישאל אדם קודם שנברא העולם, ת"ל למן היום אשר ברא אלקים וגו'. יכול לא ישאל אדם מששת ימי בראשית, ת"ל לימים ראשונים וגו'. יכול ישאל אדם מה למעלה ומה למטה מה לפניו ומה לאחור, ת"ל ולמקצה השמים ועד קצה השמים, מלמקצה השמים ועד קצה השמים אתה שואל ואין אתה שואל מה למעלה וכו'.
- ובמשנתנו: כל המסתכל בארבעה דברים הללו ראוי לו כאילו לא בא לעולם. וכל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם. וכן שנינו ולא במרכבה ליחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו.